

ŽEMBEROVSKÝ DOM

THE ŽEMBEROVSKÝ HOUSE

EN/ The lack of wood at the turn of the 18th and 19th century together with the concerns about the poor conditions of the forests in the region and the low level of forestry education which did not correspond to the requirements of the developed forest science gradually led to the idea of establishing a forestry school with higher education in the old Kingdom of Hungary. This plan was fulfilled on January 5th 1808, when a monarch established *an independent and public forestry institute* near the Academy of Mining in the town of Banská Štiavnica. Henrich David Wilckens from Wolfenbüttel was subsequently appointed its first professor. Thus there was an institution providing higher forestry education for future employees, eventually capable of introducing modern farming methods into practice.

The general lack of teaching premises forced the authorities to rent a part of the Žemberovský House (back then called the Maršalkovský house) for the needs of the Forestry Institute. Here, on the birthday of the Emperor Franz I, professor Wilckens started teaching forestry with a solemn lecture. The lecture took place on February 12th 1809 at 10 am. All the teaching staff, the students of the Institute and the staff of The Main Chamber - Earl office who leased the premises to the Forestry Institute, attended the lecture together. It was addressed primarily to the students of mining as the first nineteen regular students of forestry only started their studies in the school year 1809/10. Professor Wilckens had given lectures in the Žemberovský House until his death in 1832. In the time period of 1811 – 1818 he taught together with an assistant professor Ignác Rath. After Wilckens's death the lectures were conducted by an asistent clerk Fridrich Schmall and a chief forester Juraj Lang. Rudolf Feistmantel, another professor of forestry, had given lectures in the Žemberovský House since 1835. Since his arrival to the town of Banská Štiavnica he had been trying to improve the conditions of the building's premises. He lived to see the success of his efforts, as in 1838 the Court Chamber for the Forestry Institute bought the building of "Fortuna", a former restaurant. The Institute was finally moved to this building in 1841 after the construction works had been finished. In the the Žemberovský House the first lectures of the forestry sciences took place and initiated the more than 200-hundred-year old tradition of the Slovak higher forestry education which lasts until today.

• Žemberovský dom po roku 1957. (Zdroj: LDM Zvolen) • The Žemberovský House after 1957. (Source: The Museum of Forestry and Wood Technology)

SK/ Situácia s nedostatkom dreva na prelome 18. a 19. storočia spojená s obavami o stav lesov, ako aj nelichotivá úroveň vyučovania lesníctva nezodpovedajúca požiadavkám rozvinutej lesníckej vedy, viedli postupne k myšlienke založiť v Uhorsku lesnícke učilište vyššieho typu. K jej naplneniu došlo 5. januára 1808, kedy bol panovníkom pri Banskej akadémii v Banskej Štiavnici zriadený *samostatný a verejný lesnícky ústav* a za jeho prvého profesora bol následne vymenovaný Henrich David Wilckens z Wolfenbüttelu. Vznikla tak ustanovizeň starajúca sa o výchovu zamestnancov s vyššou lesníckou kvalifikáciou, schopných zavádzať do praxe moderné spôsoby hospodárenia.

Pre celkový nedostatok učebných priestorov v meste prenajal Hlavný komorskogrófsky úrad pre potreby Lesníckeho ústavu časť Žemberovského domu – vtedy nazývaného Maršalkovský dom. Tu profesor Wilckens zahájil vyučovanie slávnostnou prednáškou v deň narodenín cisára Františka I. (12. februára 1809) o 10:00 hodine. Zúčastnili sa jej všetci profesori a poslucháči Akadémie a personál Hlavného komorskogrófskeho úradu. Prednášku profesor Wilckens adresoval študentom baníctva, keďže prvých 19 riadnych lesníckych poslucháčov nastúpilo až v školskom roku 1809/10.

V Žemberovskom dome prednášal profesor Wilckens až do svojej smrti v roku 1832, medzi rokmi 1811 až 1818 spoločne s pomocným profesorom Ignáčom Rathom. Po ňom tu v prednáškach pokračovali adjunkt Fridrich Schmall a hlavný lesmajster Juraj Lang. Od roku 1835 prednášal v Žemberovskom dome aj druhý profesor lesníctva Rudolf Feistmantel. Ten sa už od svojho príchodu do Banskej Štiavnice snažil zlepšiť priestorové podmienky výučby. Jeho snaha bola úspešne zavŕšená v roku 1838, kedy Dvorská komora pre Lesnícky ústav zakúpila budovu bývalej výletnej reštaurácie nazývanej „Fortuna“. Po stavebných úpravách budovy sa do nej v roku 1841 ústav presťahoval.

V priestoroch Žemberovského domu odzneli prvé prednášky z lesníckych vedných disciplín u nás, čím sa začala viac ako 200-ročná púť slovenského vysokého lesníckeho školstva trvajúca dodnes.

State enterprise FORESTS of the Slovak Republic and the town of Banská Štiavnica have an unceasing respect for the work of the previous generations and for this reason in 2016 they declared the Žemberovský House a special forestry site.

The Museum of Forestry and Wood Technology in Zvolen is a professional warrantor of declaration, recording and preservation of the important forestry sites in Slovakia.

• Veľká Banská Štiavnica okolo roku 1803. (Zdroj: Slovenské banícke múzeum Banská Štiavnica)
• View of Banská Štiavnica around 1803. (Source: Slovak Mining Museum Banská Štiavnica)

HENRICO DAVIDI WILCKENS

GUEL PHERBYTANO
S. C. R. A. M. A. CONSILIIS MONTIUM
A. A. L. I. PHIL. ET MED. DOCTORI
IN REGIA ACAD. MONT. SCHEM.
COLENDARUM SYLVARUM
DUCI PRIMO

NATO GUEL PHERBYTI XIV. NOV. MDCCLXIII.
DENATO SCHEMNICII XXV. MAI. MDCCCXXXII.

PIA POSUIT LEGATARIA
CATHARINA HAIDEFUSZ.

A sirkő hátlapján:

Hungarus Et Teuto celebrantur Nomine Tanto:
Hic Genuit Vivum Fecebat Ille Suum.
Is Raram Doctrinam Vita et Morte Probavit
Vita Labor Studium: Mors Via Ad Astra Fuit.

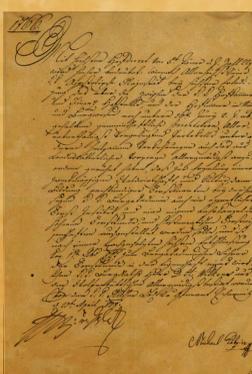
• Budova Fortuny, kam sa Lesnícky ústav presťahoval zo Žemberovského domu v roku 1841. (Zdroj: LDM Zvolen)
• The building of the former restaurant 'Fortuna'. The Forestry Institute moved to the building from the Žemberovský house in 1841. (Source: The Museum of Forestry and Wood Technology)

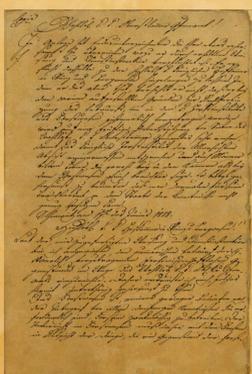
• Skupinový portrét akademikov z 2. polovice 19. storočia. (Zdroj: LDM Zvolen)
• A group portrait of the academics from the 2nd half of the 19th century. (Source: The Museum of Forestry and Wood Technology)

LESY Slovenskej republiky, štátny podnik a Mesto Banská Štiavnica, zachovávajú úctu k dielu predchádzajúcich generácií, vyhlásili v roku 2016 Žemberovský dom za významné lesnícke miesto.

Odborným garantom vyhlásovania, evidencie a zachovania významných lesníckych miest na Slovensku je Lesnícke a drevárske múzeum vo Zvolene.

• Oznamenie Hlavného komorskogrófskeho úradu v Banskej Štiavnici poriadaným úradom o zriadení Lesníckeho ústavu a vymenovaní D. H. Wilckensa za jeho profesora. 1808 (Zdroj: Štátny ústredný banícky archív v Banskej Štiavnici)
• An announcement of the main chamber (chief komorskogrófsky) office in Banská Štiavnica addressed to the subordinate authority about the establishment of the Forestry Institute and the appointment of D. H. Wilckens as its professor. 1808 (Source: State Central Mining Archive in Banská Štiavnica)

• Prvé učebné osnovy Lesníckeho ústavu, ktoré prof. Wilckens vypracoval v roku 1808. (Zdroj: Štátny ústredný banícky archív v Banskej Štiavnici)
• The first curriculum of the Forestry Institute elaborated by prof. Wilckens in 1808. (Source: State Central Mining Archive in Banská Štiavnica)

• Titulná strana prednášky prof. Wilckensa pre lesníckych poslucháčov, ktoré zaznamenal v školských rokoch 1812/13 a 1813/14 študent František Medvedecy. (Zdroj: LDM Zvolen)
• Title page of prof. Wilckens's lecture prepared for forestry students. The lecture was recorded in 1812/13 and 1813/14 by the student František Medvedecy. (Source: The Museum of Forestry and Wood Technology)